

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 1. WRZESNIA 1797 R. W PIĄTEK.

Z Wiednia 23 Sierpnia.

Gazeta dworska w następujący sposób podroz Cesarza i jego małżonki do *Steinamanger*, dla oglądania części pospolitego ruszenia Węgrów opisaie. „D. 16 t. m. o godzinie 2giej po południu przybył tam nasz Monarcha i Cesarzowa JeyMśc, a odpocząwszy cokolwiek po drodze obiadował wraz z ArcyXiążęciem Palatynem. O godzinie 5. ubrany zupełnie po Węgiersku konno, pojechał do obozu insurgentów, Cesarzowa także w sukniach Węgierskich iechała za nim w karetce, za nią było z 50 powozów, w których damy i inne znaczne osoby znajdowały się. Cesarz jeździł pomiędzy szeregi uszykowanego w najlepszym porządku pospolitego ruszenia i okazywał najwyższe ukontentowanie z dobrego składu i pięknego widoku tej szlacheckiej narodowej armii. Nazajutrz to jest d. 17 Cesarstwo dawali audyencyą: o 5tej wieczorem był bal, na którym się wszyscy officerowie insurgentów znajdowali. Lecz że główne manewra dnia następującego odprawiać się miały, bal o 10 godzinie ukończono.

D. 18 nastąpiły manewra w przytomności Cesarstwa Jchmość, wielu osob dyfingwowanych i innych przytomnych. Jedney połowie szlacheckich insurgentów przewodniczył G. Xiąże Mikołaj *Esterhazy*, drugiey zaś G. Hrabia Mikołaj *Palfy*. Obydwa dowodczy, iako też i pospolite ruszenie pomnożone ieszcze przez przybyłe korpusa z komita-

tow *Szathmar* i *Bihar* okazały we wszystkich atakach, cofaniach się, obrotach wojskowych taką doskonałość, iż Cesarstwo JchMość oświadczyli, że się nawet od regularnego i najlepiej wyćwiczonego wojska więcej spodziewać nie można.

Powracając z *Steinamanger* dnia 18 Monarcha w towarzysztwie F. M. L. Marg: *Lamberti* oglądał gornictwo węgla ziemnych o jedną milę do *Oedenburg* odległe. W prowadzony był do robot podziemnych od Prezydenta rządu niższej Austryi Hr: *Saurau* iako Kommissarza nadwornego uprzywilejowanej kanałów i gornictwa kompanii. Oglądał wszystkie warszty węgla i przekonał się z ukontentowaniem o niezmiernych jego składach, które po ukończonym kanale między *Laxemburg* i *Guntramsdorf* do *Wiednia* i okolic Węgier nie mających drzewa bardzo tania będą mogły być dostawione.

D. 21. t. m. umarł G. F. M. Hrabia *Wurmser* w 73 roku życia o czym gazeta dworska z wielkimi jego pochwałami donosi.

Z Londynu 15 Sierpnia.

Rozgłoszona wieść iakoby Lord *Malmesbury* odebrał od naszego rządu rozkaz do opuszczenia *Lille* i powrotu do naszej stolicy bardzo szkodliwy wpływ miała do akeji bankowych, i boiaźni w publiczności sprawiła. Wieść pomieniona jest zupełnie bez fundamentu, gdyżby Sekretarz legacyi P. *Wesley* nie był do *Lille* posyłany. Mamy wiadomość, że Kommissarze znajdujący się w tym mie-

ście dla umowienia pokoju, mniej ważnymi artykułami zatrudniali się, znacznie-sze zaś były przedmiotami deliberacji między Gabinetem W. Brytanii i Dyrektoryatem Francuzkim. — Odległość Lille od Londynu 151 mil Angielskich wynosi.

Wczoray zawinął do *Falmouth* po 11 dniach żeglugi statek pocztowy z *Lizbony* „*Prinz Wallis.*„ Depesze, które się na nim znajdowały potwierdziły dawniejsze wiadomości o zaniechanym bombardowaniu portu *Cadix*. Nie zrobił jednak tego Admirał *S. Vincent* z bojaźni, gdyż flota jego jest w dawnym stanowisku nie daleko portu i w gotowości do bitwy. — Tutejsze niektóre dzienniki piszą, że na flocie Hiszpańskiej nieukontentowanie między maytkami ma panować, i systema wolności coraz bardziej w Hiszpanii rozszerza się.

Zabrany dawniej Hollendrom okręt wojenny o 66 armatach jest teraz na transportowy przerobiony, dla przewożenia żywności i potrzeb wojennych do *Przyładka Dobrey Nadzici*. Z czego wielu wnosi, że Ministerium nie myśli ważne to miejsce oddać Batawom.

Pogłoska o wyisiciu pod żagle floty Bresteńskiej, składającej się z 18 liniowych okrętów oprócz wielu fregat, jeszcze się nie potwierdziła.

W *Bath* wzięto do aresztu dwie osoby należące do towarzystwa korrespondującego Londyńskiego za rozdawanie pism poduszczających do zamieszkań. Towarzystwo wspomniane rozrzuca potajemnie nasienia niezgody i zaburzeń w całym królestwie, lecz rząd baczne na czynności jego ma oko.

Generał *Simcoe* Rządca najwyższy w *S. Domingo* urząd swój złożył, i wczoray tu przybył z Indiiow zachodnich.

Dziś wielu utrzymuje, że pokoy z

Rzplątą Francuzką, w krotkim czasie podpisany będzie.

Krol mianował Gen: *Grey* Gubernatorem wyspy *Guernsey* i należących do niej mniejszych wysp, zamkow &c.

Tytuł Hrabiego *S. Vincent* przyjęty został od Admirała *Jerwis*, i w ostatnich depeszach już go użył. Dyploma od Admiralicji wygotowane bez najmniejszych kosztów przesłanym mu zostało. Wszystkie wydatki rząd zapłacił. — Kapitan *Flynn* płynąc na okręcie pocztowym *Delphin* z *Farmouth* do *Cuxhaven*, zabrany od Francuzow i do Hollandyi zaprowadzony został, teraz na okręcie Pruskim *Songe Johanna* z *Maasland Sluys* do *Harwich* przybył.

Dzisiejsza gazeta dworska zawiera depesze od Gen. *L. Simcoe* i brygadiera *Churchill* z *S. Domingo* pod d. 20 Czerw: w których donoszą o odzyskaniu stanowiska *Mirebalais* z stratą znaczną nieprzyjaciela tak w zabitych jako i potopionych, tudzież zabranu mu 6. armat. — Znajduje się w niej także wiadomość z *Jeremie* pod d. 30 Kwietnia, gdzie nieprzyjaciel przy ataku twierdzy *Frois* i innych miejsc do 1000 ludzi utracił.

Z floty kupieckiej z Jamaiki przybyły 10 jeszcze okrętów brakuie.

Okręty kupieckie Portugalskie z Ameryki południowej i Indiiow wschodnich szczęśliwie do portow swojego kraju zawinęły.

Fregata nasza *Aurora* 16 statków tak naszych jako i Portugalskich kaprow Francuzkim odebrawszy, 8. z nich spaliła a reszta przesłała do *Lizbony*.

Nowy liniowy okręt *Centaur* o 74 armatach wraz z liniowym okrętem *Monmouth* popłynął do floty Admirała *Duncan* dla iey wzmocnienia.

1077
Z Londynu 15 Sierpnia

Względem pokoju lub wojny w największy zołtaiemy niepewności, i gdy byśmy czasem z papierow Francuzkich iakich doniesień nie wyczytali, możnaby mniemać, że Lord *Malmesbury* tak się do brze we Francyi bawi, że weale o Anglii zapomniat. — Słyhać, że znaczne posiłki w woysku do Indyow zachodnich mają popłynąć. Wielu utrzymuje, że minister nie życzy sobie pokoju, lecz tylko zawieszenia broni.

Krążący z flotą naszą przy *Texel* Admirat *Duncan* stosownie do niektórych tutejszych dzienników miał się dowiedzieć, co sygnały flotty Hollenderkiej oznaczają. Admirat *Curtis* opuścił Admirata *Duncan*, gdyż z okrętem swoim dla naprawy do *Portsmouth* zawinąć musiał. Czyli potem ku *Brest* popłynie dla wyręczenia Lorda *Bridport* ieszcze nie wiadomo.

Nie Admirat *Warren*, lecz eskadra *P. Pellew* od zch Francuzkich liniowych okrętow., 3. fregat i 1. korwety niedaleko *Brestu* ścigana była, wiadomość o zatonienu fregaty naszej *Artois* potwierdziła się.

Amerykańskie pisma zawierają doniesienie o bezskutecznym zamiarze pewnego *David Maclean* zbuntowania Kanady. Chciał on mieszkańców tej prowincyi do żołnierzy zaciągać, urzędnikow i officerow wymordować, lecz w *Quebeck* wzięty do aresztu zołtat.

Skonfederowani Irlandczykowie ieszcze nie są zupełnie spokoini. Niedawno przyszli w wielkiej liczbie do *Blingtown* w Hrabstwie *Wichlow* i uderzyli na dom, w którym mieszkał delator jednego z ich towarzyszew. Wyprowadziwszy go na ulicę zamordownli w najołtrudniejszym sposobie, odcieci nos, u-

szy i inne części ciała. Potym poszli przed dom sędziego chcąc z nim toż samo zrobić, lecz gdy inni mieszkańcy zapewnili, że to był z wszelkiego względu poczciwy człowiek i zacny kanzodzieis, spokoinie się oddalili.

Vice Krol Irlandyi wydał rozkaz do wszystkich officerow, aż by się przy swoich korpusach znajdowali, z powodu boiaźni zamieszkań mogących wyniknąć z wybierania nowych członkow do Parlamentu. — Listy z *Dublina* donoszą, że ten wybor w największy spokoiności odprawił się, lubo to wiele osob za wroźbę strasznych zamieszkań bierze. *P. Grattan*, ktorego się mocno obawiają, wydał do mieszkańców *Dublina* odezwę i ta zapewne celu swojego nie chybi. W niej wyraził: „Gdy narod jest w poddaństwie, kiedy nie masz wolności druku, a zgromadzenia publiczne ludu, w których stosownie do praw krajowych o oddalenie Ministrów, upraszać Krola może, od żołnierzy są rozpędzane; jestem przeto zupełnie waszego zdania, że powszechny wybor nic innego nie jest iak sposobność za pozwoleniem woyska, misnowania reprezentantow ludu do Izby parlamentowej ktora się zaprzedała &c.

Z *Nowego Yorku* piszą, że trzy synowie gilotynowanego Xiążęcia *Orleanu* obieżdżają teraz stany połnocney Ameryki.

Z *Paryża 10 Sierpnia*.

Przez zawarty z Portugalią pokoy wielu mniema, że negocyacye z W Brytanią znacznie przyspieszone będą, a przynajmniej nie będzie już potrzeba zatrudniać się w *Lille* interesami Portugalskimi, wczym także trudności zachodzić mogły. Dotychczas Repbla Francuzka żadała, aż aby Portugalia zabroniła swych portow Anglikom, ciekawi bardzo jest-

śmy co w tym względzie postanowiono. Gdy W. Brytania dotychczas w tak ścisłych związkach z Portugalią zostawała, a nawet znaczne subsidia płacić iey przyrzekała, wielu przeto mniema, że ten pokoy nie był zawarty bez poprzedniczey wiadomości gabinetu Londyńskiego.

Wojskom tutejszym czytano publicznie prawo zabraniające sile zbrojney deliberować.

Kaper *le petit Diable*, który tak wiele okrętów nieprzyjaciółom zabrał, wzięty był niedawno od wojennego okrętu floty Angielskiej przy naszych brzegach krążący, lecz szczęśliwie przez drugiego naszego kapra *la Loi* uwolniony został.

Z wyspy *Rhe* d. 1 Sierpnia pisano, że dniem wprzody 3 Francuzkie przewozowe statki gonione były od Angielskich wojennych okrętów, chroniąc się popłynęły pomiędzy skaliste okolice, gdzie fregata nieprzyjacielska za niemi jeszcze ścigająca rozbiła się. (Według papierów Angielskich jest to fregata *Artois* o 38. armatach.)

Xiążę panujący *Reuss Loewenstein* niedawno tu przybył.

Im bardziej wolność, postępowaniem i projektami w Radzie 500 podawanemi zagrożoną być zdaie się, tym żywiej z drugiej strony ocuca się patryotyzm i duch swoy rozszerzać usiłuje. Nie masz dnia prawie, w którymby nie wyszło na widok publiczny pismo iakie tchnące wolnością, najczęściej zaś są wydawane adresa do Rady 500. lub uwagi nad iey projektami i raportami.

O pokoju mówią w *Paryżu* codziennie, że wkrótce jest spodziewany.

Z *Paryża* 24. Sierpnia.

Traktat pokoju z Portugalią zawarty, zawiera w treści 1.) Zapła-

nie nam 10. do 12. milionów liwrow. 2.) Nie wpuszczanie do portu *Lizbony* iak 6. wojennych okrętów, do innych zaś portow 3. tylko, należących do mocarstw prowadzących wojnę. 3.) Nie przyjmowanie i nie przedawanie zabranych nam okrętów. 4.) Umowienie wkrótce nastąpić mającego handlowego traktatu. — Trzeba przyznać, że nigdy ieszcze tak pożytecznego pokoju z Portugalią nie zawarliśmy. Jeszcze w R. 1701. a nawet i wczasie wojny Amerykańskiej, Francya i Hiszpania mając wiele okrętów zabieranych przez Anglikow między *Lizboną* i wyspami *Azoryjskimi* żądały nie przyjmowania ich w portach Portugalskich, lecz tego otrzymać nie mogły, aż dopiero w terazniejszym traktacie.

Negocjacya ostateczna z Portugalią (pisze ieden dziennik) dopiero przed kilku dniami rozpoczęła się w *Paryżu* i już jest ukończona, prędkość ta okazuje wpływ szczęśliwy do naszej dyplomatyki obywatela *Talleyrand Perigord* Ministra interessow zagranicznych, a razem jest szczęśliwą wroźbą względem negocjacyi w *Lille* i *Udine* odprawianych.

Niektorzy utrzymują, że nam Portugalia iedney części z swoich osiadłości w Ameryce odstępuje, przez co nasz handel i fabryki wiele z tego korzystać mogą.

Oprocz politycznych okoliczności uważać ieszcze potrzeba w traktacie z Portugalią staranność Rządu o interessa handlowe. Wprowadzanie towarow obydwóch mocarstw szczegulniey ma być ułatwione, a wszystko na nasz pożytek. Z Portugalii dostaiemy bawelne, wełne, słowem wszystkie niewypracowane materiały do z bogacenia naszych rękodziel potrzebne, wywoziemy zaś do Portugalii wina, i inne wyrobione towary. Cło

od nich ułożone jest tymczasowie na sto-
pień najbardziej faworyzowanych Naro-
dów to jest Anglików, przyrzekł przez
tego gabinet Lizboński zmniejszenie cła
od wprowadzanych towarów, co dalsze
nasze widoki na przyszłość tym piękniej-
szemi czyni. Z względu także na przy-
spieszenie powszechnego pokoju, ważnym
jest bardzo pokoy z Portugalią, zawarty.
Łatwo spostrzegać można, iż nie było
małą rzeczą zerwać ostatnie związki koa-
licyi, a przez to jednego z naszych naj-
większych nieprzyjaciół odosobnić, i wy-
drzeć mu to, co go tak dumnym robiło:
to jest poddaństwo rządów, którym do-
tychczas wojna nakazana a pokoy był
zabroniony. Pokoy z Portugalią musi
być uważany, iako zdobycz najbogatszej
Prowincyi Angielskiej. —

Z warunku umowionego, że w Li-
zbonie i w wielkich Portugalskich por-
tach 6. a w mniejszych 3. wojenne o-
kręty mocarstw woinujących mieścić się ra-
zem mogą, wielki dla nas pożytek wypły-
wa. Gdyż Francya, Hiszpania i Rzplta
Batawów mogą mieć jednegoż czasu 18.
liniowych okrętów w portach Portugalskich
a Anglicy 6 tylko. — Stan rzeczy
w *Cadix* wielkim także odmianom przez ten
pokoy podpadnie. — Równie *de la Croix*
iako i *Talleyrand* (pisze w swym dzien-
niku *Louvet*) w najlepszej zgodzie do
ukończenia traktatu z Portugalią przy-
kładali się.

Gdy Hiszpańskie porty są dla nas
otwarte, lecz nie dla Anglików, nasi
przeto kaprowie łatwo swe zdobycze
zabezpieczyć w nich mogą, z czego się
okazuje iak ważnym jest dla nas ten ar-
tykuł, który nie pozwala przyprowa-
dzać do portów Portugalskich zabranych
okrętów na morzu. — Wreszcie kondy-
cye pokoju gruntują się na zasadach tra-

ktatu w R. 1713. w *Utrecht* między
Francją i Dworem Lizbońskim zawartego.

Słychać znowu, że *G. Beurnonville*
obeymie kommande armii Pańnocney. —
Nowy Poseł Rzpltey Batawów *Voss van*
Steenwick, do Paryża w tych dniach
przyjechał — Będący tu Generalny Kon-
sul Szwedzki *P. Signeuł* przywołany od
swego Dworu do *Sztokolmu* został. Po-
seł Duński będzie się tymczasem inte-
ressami Szwedzkimi zatrudniał. — Wczo-
ray *G. Angereau* odprawił rewiją z 17.
dywizyją tu stojącą. *G. Brunet* ma pod-
nim kommande w Paryżu.

Minister marynarski donosił o ro-
żnych zdobyczach na morzu. Korsarz
Lynx z *Dunkierki* w 9ciu dniach zabrał 7.
Angielskich okrętów, inni korsarze wzięli
1 okręt Duński o 700. beczkach, gdyż część
jego ekwipażu z samych Anglików składa-
ła się, 1. Amerykańską Brygge, 2. Angiel-
skie i 1. okręt tegoż Narodu.

Z Paryża 14 Sierpnia.

Festyn na dniu 10tym t. m. obcho-
dzony tu był spokojnie. W ogrodzie
pałacu *Luxemburg* odprawiły się zwy-
czajne uroczyści w śród muzyki, śpie-
wania hymnów w przytomności naszych
i obcych Ministrów, władz konstytucy-
nych, oraz wielkiej liczby przytomnych
obywateli. Prezydent Dyrektoryatu *Car-
not* miał w tej okazji mowę, którą nie
co do słowa, bo jest bardzo długa, ale co
do rzeczy w następującej tu umieszcza-
my osnowie.

Francuzi! Dziś właśnie pięć lat mi-
nęło iak pogrom rząd dawniejszy obalił.
Rozproszywszy ułomki zniszczył do fzcę-
tu fundamenta onego. Upłyniony czas od
tej epoki, przedziela nas od niej pra-
wie wiekami przez wydarzone pędem wy-
padki.

Ileż to pamiętnych zdarzeń prze-

sunęło się w tym krotkim czasie! ile tryumfow, ile scen okropnych! Co za dziwne połączenie wielkości i wspaniałości z słabością! ileż to uprzedzeń zagładzonych, ileż wygubionych talentow! Jakie usiłowania dla zatracenia wzrastającej wolaści podjęte! ileż to bałwanow wola narodowa obrocila w perzynę! co za podłe i nikczemne środki dla uduszenia Rzpltey! ileż to nakoniec gadu zdeptanego od iey nog olbrzymich.

Biada temu, kto by się ważył pomyśleć o przywrocceniu rządu dawnego! co za nierozum mniemać, iż ci co go zniszczyli, mieliby dla podniesienia iego pracować; że fundatorowie Rzpltey zapomniawszy swego dzieła, nurzać się będą w kałuży, i stana się podłemi narzędziami fakcyi wolności-boyczey, kteraby ich wydała na sztych skoncentrowaney wściekłości usiłującey ich na sztuki popłatać!

I któż jest między wami obywatele, który jeżeli się czynnie do wywrocenia rządu nie przykładał, przynajmniej prawa nieodzowne Rzplty w swym obrębie nie ogłaszał?

Nie Francuzi! Nie zechcecie znowu tych okropności, a może i większych doświadczać, abyście się w niewolniki przemienili.

Ach! spojrzycie tylko na przepaść w którą was pogrążyć chcieli szaleńcy, którzy lekkomyślnie mniemają o powrocie dawnego rządu: Czy zastanowili się tylko nad katowniami przygotowanemi za ich usługi? ileż to krwi trzeba by przelać dla nasycenia tych, których powołują; ile zdzierstwa dla zadosyć uczynienia ich chciwości; iakiego ucisku i pogromu dla boiaźni, aby lud na nowo nie powstał, iakiego usiłowania dla ugaszenia ostatniey iskierki oświecenia, która doprowadziła Francuzow do wolności?

Chcianoby wam wmowieć, że łatwa rzecz jest postawić rząd dziedziczny na miejscu rządu konstytucyjnego, ale nie powiadać wam nic o wojnie na zaboy, ktoraby nie ochybnie wybuchnęła w tysiącnych miejscach przez sprawiedliwy opór zajętych rozpacz Republikanow, ani o trudności wprowadzenia nierówności kondycyi i ustaw dawnych, ani o niepodobieństwie wydarcia własności narodowych z rąk tych, którzy ie pod zaręczeniem praw nabyli, ani o walce krwawey pretendentow. Kto nie przewiduje, że wiek cały nie ukończyłby kłotni między Dynastjami dobiitającemi się o panowanie nad nami? — Ze spor ten nie ukończyłby się chyba wylaniem do ostatniey kropli krwi wolnych ludzi? Ktokolwiekby z was urząd iaki w Rzpltey posiadał? byłby prześladowany. Ktokolwiekby iey na granicach bronił? byłby prześladowany. Miałby kto iakie oświecenie i talenta? byłby prześladowany. Posiadałby kto iaki grunt narodowy? on i dzieci iego byliby prześladowani.

Daremnie dla otrzymania łaski Rządcy nowego okazywalibyście dowody haniebnych posług waszych tajemnie dla dawnego rządu czynionych i zdrad przeciw Rzpltey, haniebniejszą jeszcze śmiercią; bylibyście zgładzeni. Nieprzyjaciele wasi osobiści wnet by was zadali zbrodniami dla usprawiedliwienia siebie was by obwinili. Taka od wiekow i we wszystkich krajach okropna była polityka odmienionych rządow, którzy rozmaitemi sposobami dopieli zamiarow swoich. Czy spodziewacie się że dla was mniej podryzliwemi będą?

Przysięgamy na ten święty depozyt władzy, od konstytucyi nam do czasu w ręce nasze powierzony, że każde usiłowanie dla wywrocenia Rzpltey, czcym

będzie i że ci, którzy będą sprawcami tego niegodziwości dzieła, znajdą śmierć, którą dla republikanów gotowali. Pierwsi Rzpłitey urzędnicy mogą się różnić opinią, w niektórych środkach ku iey utwierdzeniu, ale znajdziecie ich zawsze złączonych skoro iey bronić potrzeba będzie.

Więcey ieszcze uczynią gdyż codzienne ich usiłowania będą, aby bardziej kochaną była. Pokoy przydzie do skutku gdy nieprzyjaciele Rzpłty poznają, iż nie znajdą u nas żadnego punktu wsparcia, gdy każdy zostanie przekonany, iż szczęście ludu zasada się na zniesieniu wszystkich partyi, że tylko spokoyności pragnie, że już jest zmordowany i nie chce byż igrzyskiem namiętności i próżnych obietnie fakcyonistow szukających go obłąkać koleyno. — Lud porownywa swoy stan z owym iakim był przed 20 miesiącami: czuie iak daleko jest ulepszony; czuie iż nim ieszcze więcey byż może, iesli zwrot opinii publiczney do szczęścia wewnętrznego i ekonomiki polityczney, nie będzie tamewany ubocznemi i impetycznie wprowadzonymi widokami, a z tąd wnosi, że konfytucya ktora mu tyle pomyślności udziela jest dobra, a stawszy się uważnym z doświadczenia poważa rząd przez siebie wybrany; nienawidzi tych którzy by go do rozdzierania własnych wewnętrzności nakłaniali.

Francuzi! przestńcie się zatym ubiegać za chimera; niech dzień ten poprzedzający ufundowanie Rzpłtey rozproszy wszystkie czcze postrachy! Poznaycie po świetności jego, iż pod jednemi zawsze iescieście chorągwiemi; że powszechney sprawy broniecie; i nie rozłączaycie się w tenczas kiedy wam nic więcey nie pozostaie, iak używać słodkich owocow prac waszych i wielkości przeznaczenia waszego.

Mowa ta z naygłębszym zażanowaniem w cichości słuchana była — po niey okrzyk powszechny nastąpił często powtarzany. Niech żyie Rzpłta!

Na polu Marsowym odprawiły się po południu gonitwy piesze i konne, na których Ambassador Turecki znajdował się. W pierwszych odnieśli zwycięstwo i nagrody OOb. *Villemereux* i *Come*, a w drugich OOb. *Charles* i *Morlet*. Tańce na polach Elizeykich i w ogrodzie pałacu *Luxemburg* zakończyły festyn.

Ob. *M. Micheli* Ambassador Rzpłtey Genewęńskiej dla słabości zdrowia nie mogąc być przytomnym festynowi między Ministrami zagranicznymi, którzy w dniu tym uroczyście wspomnianą zdobyli, takową przysłał do Dyrektoryatu wymowkę.

Obywatelu Prezydencie!

Pozwol mi przełożyć sobie żal mój iż słabość zdrowia czyni mnie niezdolnym znajdowania się i patrzenia iak lud Francuzki obchodzi festyn rocznicy dnia, w którym wolność swoją zdobył; Obywatel Genewęński przyzwyczajony z kolebki spoglądać na rząd republikancki, iako naystosownieyszy do godności człowieka powinien umieć więcey nad innych cenić takowy widok.

Już miałem honor ministrówi interesow zagranicznych donieść o moiey chorobie, i wynikającym z tąd żalu.

Racz Ob. Prezydencie przyjąć hołd naygłębszego poświęcenia się i szacunku mego pełnego uszanowania.

Michał Micheli.

Ukończenie Aktow tyczących się podziału Polki.

V. Koniec Konwencyi między N. Imperatorem wszech Roszji i N. Krolem Pruskim zawartej w Peterzburgu d. 25. Stycznia 1797.

11.) Trzy dwory dostrzegłszy wynikające nieprzywitości z egzystencyi poddanych mających possessye w kraich różnych Monarchii i z tąd mieszanemi poddanemi nazwanymi, zgodziły się po nastąpionym w tey okoliczności porozumieniu się, aby na przyszłość żaden z ich poddanych nie był mieszkańcem i że tak egzystencya iak nazwisko takowych poddanych mają być zniesione. Każdy więc z poddanych, który więcej ma possessyi iak pod iednym panowaniem, powinien w ciągu lat 5ciu oświadczyć uroczyście za siebie, dzieci i sukcesorow iako też za sieroty, nad kotorem opieką prawnie mu polecona została, iż wybiera sobie to lub owe panowanie pod kotym żyć chce, a w tym wolnym wyborze najmniejszy przymus mieysca mieć nie będzie. Gdy zaś ten wybor raz już nastąpił, tedy czyniący nie będzie go mógł pod żadnym pozorem odmienić i będzie obowiązującym i nieodwołanym dla niego, dzieci, sukcesorow i sierot, a to pod karą konfiskaty tych dobr, kotreby przeciw brzmieniu niniejszego artykułu zatrzymali. Strony kontraktujące obowiązują się iak najmocniej, przestrzegać dokładnie eksekucyi tego urządzenia, kotorego wzajemny pożytek dla poddanych jest widoczny i zamiebanym być nie może.

12.) Strony umawiające się chcąc połączyć te bezpieczeństwa i przezorności sżrodki z dobrem swych poddanych, zgodziły się na dozwole nie im czasu pięcioletniego, w kotym dobra i inne prawa gruntowe posiadający w innych kraich, a nie w tych, kotre sobie za siedlisko obrali i - w kotrych iako poddani żyć mają, pod warunkami ile możności dla nich najzyskowniejszymi sprzedać lub zamienić mogą. Również ma być postąpiono, względem sukcesyi lub innych dobr, kotre tytułem Interczy lub innym iakim sposobem spadną na nich. Sukcesyje te i inne dobra, choćby pod iakimkolwiek bądź imieniem na gruncie były obcego mocarstwa muszą być także w przeciągu lat 5ciu sprzedane. Gdyby po tym upłynionym czasie przepisom niniejszego urządzenia nie stało się zadość, naowczas własność takowa i prawa na gruncie każdego z 3. mocarstw podpadną konfiskacie. We wszystkich podobnych przypadkach, summy z takowych przedaży pochodzące i kotre poddani z kraiu iakiego mocarstwa wyprowadzić mają do kraiu, kotorego sobie panowanie obrali, żadney opłacie procentu i o od sta ani innym iakowym podatkom przy wywożeniu summ w kraich respective mocarstw egzystować mogącym, podlegać nie będą.

13.) Duchowni wszelkiego rodzaju i klass posiadający prawa terytorjalne i dyocezalne za granicą tego mocarstwa, w kotym mieszkać, mają również podlegać przyiętym od trzech dworow prawidłom, nie cierpienia żadney iakieykolwiek bądź mieszaney possessyi, tak, iż

prawa te podpadają zupełnie rozrządzeniu mocarstwa, w kotorego się kraiach znajdują. Pod prawa takowe objęte są wżyskie summy do Duchownych należące, hypotekowane na gruncie, lub w depozyt złożone i summy te podpadają mają prawom fiskalnym tego mocarstwa w kotorego kraiu są złożone.

14.) Gdy skutkiem naturalnym przepisow w powyższych dwóch artykułach zawartych być musi, iż poddani tego lub innego mocarstwa powinni być niezwłocznie postawieni w stanie likwidowania pretensyi swych i długow, czyli activa swe i passiva, kontraktujące więc strony obowiązują się dokładać starania, aby we wszystkich przypadkach sądownicze ich trybunały, do kotrych się ciż poddani udawać będą, najsędleyszą wymierzały sprawiedliwość, a wyroki ich iak najpiefzniej były eksekwowane.

15.) N. Cesarz Rzymski będzie zaproszony, aby do niniejszey Konwencyi przystąpił, a ratyfikacya aktu przystąpienia ma nastąpić w przeciągu czasu, koty do ratyfikacyi niniejszey Konwencyi jest oznaczony.

16.) Konwencya niniejsza będzie ratyfikowaną przez N. Imperatora wszech Rosyi i N. Krola Pruskiego a ratyfikacye mają być w przeciągu 6. tygodni, a gdy będzie można prędzey zamienione. Na dowod czego, my Pełnomocnicy podpisaliśmy niniejszą Konwencyą i własne nań pieczęci wycisnelismy. — Działo się w Petersburgu d. 26. Stycznia 1797.

(Podpisy) Hr: Jan Osterman. Alex: Hrab: Besborodko. Xże Alex: Kurakin. Fryd: Bog: Emanuel Hrabia Tauenzien.

VI. Jest Akt, przez kotry N. Cesarz Rzymski do powyższey Konwencyi przystępuje. Podpisany jest w Peterzburgu d. 26. Stycznia 1797. przez Hrabiego Cobenzl.

VII. Zawiera w sobie Krolewsko Pruską akceptacyą powyższego Aktu przystąpienia Cesarza Rzymskiego. Akt ten podpisany jest w Peterzburgu dnia tegoż przez Hrab: de Tauenzien.

VIII. Zawiera iednobrzmiące oświadczenie trzech Dworow, w kotym wszystkie Monarchow Europejskich o podziale Polski uwiadomiają. Podpisane jest w Peterzburgu dnia tegoż.

To są wszystkie umowy, traktaty i akta ściągające się do podziału Polski.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 1. WRZESNIA R. 1797. W PIĄTEK.

*Patent Deklaracyiny względem wprowadzenia Administracyi Generalney Tabaczney.
w Berlinie dnia 18. Czerwca 1797.*

My Fryderyk Wilhelm, z Bożey Iaski Krol Pruski, &c. &c. &c.

Oznajmujemy ninieyszym wśmem w obec i każdemu z osobna: Ponieważ świeżo nastą-
pione Państw Naszych rozpostrzenienie, a wynikające ztąd nowe do innych krajow stosunki,
odmiennych tak w ekonomicznym iako i we wszystkich innych wydziałach Rządu wymagają
rozrządzeń; ztym z tey miary do przywrocenia dawnieyszey Administracyi Tabaczney na-
kłoniliśmy się, tym bardziey, że doświadczenie nauczyło, iż przy terażnieyszey fabrykacyi
Tabaczney i Administracyi teyże, nierownie więcey, niżeli dawniey, zagranicznych lisci i fa-
brykowanej tabaki do krajow Naszych wprowadza się, i że lud prosty za Tabakę gorzłą,
drożey niżeli pod czas dawnieyszey Administracyi zapłacić iest przymuszony. Jest w tym nay-
dłaskawłszy wola Nasza, ażeby tych wszystkich nieprzyzwoitości i błędow, ktore pod czas da-
wnieyszey Administracyi wkładały się, i na koniec owego ścieśnienia handlu i uprawy Tabaki,
wnieyszey Administracyi wkładały się, i na koniec owego ścieśnienia handlu i uprawy Tabaki,
budzież różnych wiernych naszych poddanych uciemieżeń były przyczyną, a ztym do skafso-
wania oneyże w R. 1787. Nas nakłoniły, przy terażnieyszey nowej Administracyi iak naypil-
niey wystrzegają się. Tym końcem stanowiemy, chcemy i rozkazujemy:

1.) Uprawa Tabaki, iak Patentem d. 6. Stycznia 1787. R. każdemu pozwolona została,
tak i na dal pozwala się, i potąd rozkrzewioną być może, pokąd przez to istotnieyła ielzcie
dla Kraiu uprawa zboża żadnego nie poniesie uszczerbku. 2.) Wywożenie zaś surowych lisci
Tabacznych za granice, dla wspierania krajowey fabrykacyi, każdemu zabrania się. 3.) Je-
dnakże Administracya Tabaczna wszelką w Kraiu produkowaną Tabakę, za cenę służną, od
czasu do czasu uđeterminować się mającą, którą wprzod do publiczney ma podać wiadomości,
przymiować powinna. 4.) Gdy antreprzyza magazynow lisci tabacznych, z ktorey dawniey na
na uciemieżenie uprawianoych Tabakę obywatelow korzystano, na dal mieysca mieć nie bę-
dzie; ztym do przymowania lisci dostateczna liczba składow ma być ustanowiona. 5.) Exy-
stujące dotąd fabryk Tabaczne, albo na nasz rachunek podięte, albo iezeliby temu okoliczno-
ści nie pozwalały, Posesorsowie tychże według służności pogodzeni byc mają. Skoro więc
tym sposobem wszelka fabrykacya Tabaki w Kraiu pod jednym i pilnym dozorem zostanie
złączoną; wątpić nie podobna, aby na dal wszelkiego rodzaju, nawet naypodleyszego, Taba-
ka nie miała być lepszą nad terażnieyszey prosty kręcony Tytuń. 6.) Tymczasem nim kraj z
nowey a lepszey fabrykacyi w Tabakę zostanie opatrzony, cena prostego krajowego kręconego
Tytoniu na 2. grosze frebrne i 6. fennikow od funtu stanowi się; i ogółem podleyszey ten ga-
tunek Tytoniu dla wygody pospolitego ludu, zawsze za cenę iak naytańszą przedawaną być
powinna. 7.) Przedaż Tabaki w szczegule ofobliwie kupiectwu ma byc zostawione; iednak ku-
pcy, Tabaką chcący handlować, wprzod o tym do Administracyi generalney Tabaczney zgłosić
się i ustawom oneyże zupełnie podlegać powinni. 7.) Przy rewizyach, ktoreby za ważnym iak-
kim domiesieniem za potrzebne uznane być mogły, zawsze ofoby Sądowe przybierane być mają.
Gdy ztym nowe te względem Tabaki urządzenie od d. r. Paździer: Roku terażnieyszego za-
czynać się ma; iużesmy wyznaczone do urzędzenia i Dyrekcyi całkowitego tego dzieła w na-
szych Prowincyach z tey strony Wezeru położonych, iako też w Szląsku, Prusiech Południo-
wych i Nowo-Wichodnich Collegium Administracyi Generalney Tabaczney tu w Berlinie umie-
ścili, i za Szefa i Prezydenta tegoż pod naszym rozkazem nieposrzednie zostaiącego, Naszego
Taynego Stanu i Woyskowego Ministra de Euggenhagen nominowali. Ażeby też Patent niniey-
szy do każdego przyzedł wiadomości; ztym tenże we wszystkich Naszych Prowincyach z
tey strony Wezeru leżących, iako też w Szląsku, Prusiech Południowych i Nowo-Wichodnich
należycie publikowany, i po mieyscach publicznych przybitym być ma. Ktorey to patent dekla-
racyiny dla tym więkzhey wiary własną Naywyższą ręką podpisałismy, a pieczęcią Naszą Kro-
lewską stwierdzić rozkazalismy. Dzieło się w Berlinie d. 18. Miesiaca Czerwca 1797. Roku

Fryderyk Wilhelm.

Z Wiednia 11 Sierpnia (z Gaz: Hamb:)

Gen: *Buonaparte* zaprosił Margr: *de Gallo* do dalszej kontynuacji rozpoczętego traktowania o pokoy, i ten w tym zamiarze wczoray znowu do *Udine* pojechał. Cesarz sądził jednak przyzwoitą rzeczą dodać mu do pomocy Barona *De gelmann* swojego Posła w *Bazylei*, i P. *Hoppe* Sekretarza Ministra *Thuguta* i obydwu się już w podróż do *Udine* udali. — Spodziewać się wypada, że offtatyczny pokoy wkrótce podpisany zostanie. — Gen: *Buonaparte* był także z *Mediolanu* w *Udine* spodziewany.

Przybyły tu z *Peterzburga* Hrabia *Cobenzl* ma pojechać do *Lille*, i już jest w pogotowiu w następujący poniedziałek podróż swoją rozpocząć. Co jest dowodem, że negocjacye tamtejsze są w związku z Włóskiem. — Dotychczas rozumiano, że Hrabia *Cobenzl* na kongres pokoiu Rzeszy lub też do *Udine* uda się.

Dyrektor Ob: *Barthelemi* przysłał tu Ob: *Louis* bywszego adiutanta P. *de la Fayette* z pismem do Cesarza, i z zleceniem starania się o wolność P. *de la Fayette* i innych w *Ołomuńcu* aresztowanych Francuzów. — Kardynał Prymas Węgierski z innemi deputowanemi przybył tu z prozbą, ażeby pospolite ruszenie przy *Stein* obozujące powiększey części z iady złożone, rozpuszczone byź mogło, gdyż jego utrzymanie kosztuje miesięcznie 150,000 ryńskich (600,000 zł: Pol:) lecz Cesarz odpowiedział, że w terażniejszych okolicznościach zezwolić na to nie może, i że pjechota stosownie do uczynionego poprzedniczo w komitatach urzędzenia wkrótce do obozow jest spodziewana.

Z Wiednia 11 Sierpnia.

Rozumiemy, że P. *de la Fayette* i inni Francuzi w *Ołomuńcu* będący na żą-

danie Dyrektoryatu wkrótce na wolność wypuszczeni będą. Margr: *de Chatelet* i G. *Terzy* byli z szczególnym zleceniem do Morawii wysłani, dorozumiewamy się, że w okolicznościach tyczących się tych Francuzów. — Przybyły tu kuryer Francuzki przywoził depesze ściągające się do negocjacyi pokoiu we Włoszech. — W tych dniach 4 000 rekrutów do woyska na granicach Włoskich stojącego odeszło, a dla wzmocnienia siły zbroyney w *Dalmacyi* 11,000. przeznaczono. — Kuryer Francuzki Ob: *Louis* z depeszami prosto do *Paryża* odjechał. — Jeden z officerow Cesarzkich sztabu generalnego podał projekt robienia szczególniejszych mostow zamiast pontonow, po uczynionym doświadczeniu gdy ich użytek widocznie się okazał, jest zamiarem opatrzenia każdego regimentu w takowe pontony.

Z Paryża 14 Sierpnia.

Powieść, że Minister Policji urząd swoy złożył, równie się z prawdą nie zgadza iak to, że Dyrektor *Rewbell* poróżnił się z Ministrem *Talleyrand*, gdy offtatni żądał, ażeby dla otrzymania pokoiu niektóre ułatwiające propozycye W. Brytanii podać. — Minister Policji wydał najsćcisleysze urządzenia względem aresztowania powracających przeciw prawom emigrantom do Francji. — Słychać, że terażniejszy minister marynarki *Pleville* z powodu podeszłego wieku niedługo na tym urzędzie zostanie, a Ob: *Gourland* bywszy administrator kompanii *Ladyow* wschodnich będzie jego następcą.

Od czasu iak *Angereau* na projekt Dyrektora *Barras* został tutejszym komendantem, wiele już odmian w sztabie generalnym woyska porobił. — Wczoray powozy pocztowe prozne tu przybyły, znajdujący się w nich podroźni w drodze zostali, z powodu rozgłoszoney wie-

ści, że w *Paryżu* krwawe sceny rozpoczęły się, lubo tu wszystko jest spokojnie. — Niektóre dzienniki pisały, że na sessyi tajney rady dawnych d. 12 mowiono o przeniesieniu prawodawczego ciała do innego miasta, inne jednak zupełnie temu zaprzeczają.

W *Rzymie* ciągle trwają zaburzenia pogłoska jednak, że Papiież złożony został z prawdą się niezgadza.

Stosownie do raportu ministra skarbu Ob: *Ramel* Dyrektoryatowi podanego w gciety dekadzie *Thermidora* jest do zapłacenia 68 milionow liwrow, i dla tego władza wykonawcza udała się w tym interesie do Rady 500. — Kommissarze skarbu narodowego złożeni z swych urzędow zostali.

Znowu tu przybyli nowi deputowani skonfederowanych Irlandczykow żądając, ażeby ich oyczyna za narod niepodległy uznana być mogła. — Bywszy Xiążę *Aiguillon* przyjechał tu z prozbą o wyzamanie siebie z listy emigrantow.

Rada dawnych po wielu burzliwych sessyach potwierdziła wyrok Rady 500 względem organizacyi gwardyi narodowej.

Z Lille 16 Sierpnia.

Konferencye między pełnomocnikami naszej Rzplitey i Angielskimi znowu się d. 10 t. m. rozpoczęły. Lord *Mallesbury* pierwszy krok do tego zrobił po odebraniu kuryera od swojego dworu. Zapewniają, że od tego czasu traktowanie o pokoy dość daleko posunięte zostało, a niektorzy chcą nawet niewątpliwie wiedzieć, że nayważniejsze trudności z obydwuch stron są już ułożone, i przedygodne warunki pokoiu przed początkiem Września podpisane będą.

Z Hagi 19 Sierpnia.

Flotta nasza zawsze w *Texel* znajduje się. Zeszły środy kilka Angiel-

skich woiennych okrętow bardzo się do *Texel* zbliżyły. Admirał *Winter* wysłał naprzeciw nieprzyjacielowi kilka naszych okrętow pod kommandą Kapitana *Buschmann*, i te przymusiły go do cofnienia się. — Wspomniene Angielskie okręty, wstrzymały wiele neutralnych kupieckich do portu chcących zawinąć, a nawet jeden z nich wzięły. Liczba wszystkich Angielskich okrętow ma 33 wynosić.

D. 1 Września nowa Konwencya narodowa rozpocznie sessye swoje dla naradzenia się względem nowego planu konstytucyi. Dla przygotowania rzeczy, Konwencya mianowała wczoray kommissyą złożoną z 6ciu osob wybranych powtornie na deputowanych. — Tudzież drugą kommissyą z 4 osob mającą od wydziału interesow zagranicznych odebrać raport względem zarządzania iego interesami skarbowemi: w czym przygotowana w *Texel* wyprawa nayważniejszym jest przedmiotem. — Obywatel *van de Caestele* jest ostatnim Prezydentem terażniejszey konwencyi i zapewne pierwszym będzie następujący. — Poseł Duński na krotki czas ztąd odiedzie, miejsce iego Sekretarz legacyi ma zastąpić.

O granic Turckich 2. Sierpnia.

Dowiedziemy się z *Konstantynopola* o śmierci uzurpatora Perckiego *Agi-Muhamed-Khan*. Rzezaniec ten w wieku już podeszłym wydobywszy się z nikczemności zrobił najsławniejsze zdobycze — teraz zapewniają, że zabity został. Obawiać się potrzeba, ażeby Persya znowu w nierządzie pogrążona nie została. — *Ali Basza* przeznaczony od W. Sultana do zawiadywania woyskiem przeciw buntownikom *Romelii* do *Adrianopola* przybył.

O granic Włoskich 8. Sierpnia.

Stosownie do konwencyi w *Montebello* zawartey nowa konstytucya *Genueń-*

flka miała być podana ludowi d. 29 zeszłego miesiąca, lecz jeszcze wtedy nie była ukończona. — Obywatele *Rusca* i *Corvetto* członki rządu tymczasowego *Ligurow* w tych dniach przybyli do *Mediolanu* w sekretnych zleceniach do Gen: *Buonaparte*. — Ob: *Massuccone* ma nie zadługo z *Genui* do *Turyngu* pojechać dla zostania tam w charakterze sprawującego interessa Rzęplitey *Ligurow*. — Generał *Francuzki Casa-Bianca* rodem z *Korsyki* był w *Genui* spodziewany dla objęcia komendy nad wojskiem *Liguryjczyków*. — *Lenności Cesarzkie* będące w okolicach *Genui* wysłały tam deputowanych z prozbą, ażeby się do tej Rzęplitey przyłączyć mogły.

Z *Triestu* piszą, że tam przybyła *Francuzka fregata z Korfu* — na tej wyspie więcej 4.000 wojska *Francuzkiego* znajduje się. *Hiszpańskie okręty* będące już rok prawie cały w *Triescie* dla zabrania żywego srebra od ich rządu zakupionego i przewiezienia do *Ameryki* na potrzeby *Amalgamacji*, tak długo podobno z tego portu nie wypłyną dopoki się woyna nie ukończy.

Z *Werony* donoszą, że *Francuzi* robią wielkie przygotowania do wojny na wszelkie przypadki, drogi ku *Tyrołowi* naprawiają i znaczny korpus wojska osobliwie przy *Chiusa* zgromadzili.

Komendant *Mediolanu* wydał rozkaz wszystkim officerom w *Legionach* tamtejszych służącym, ażeby się w czasie 48. godzin przy swoich korpusach stawili.

Lifty z *Rzymu* d. 5 *Sierpnia* pisane zawierają, że tam znowu odkryto sraszną konspiracyą mającą wybuchnąć nietylko w tej stolicy, ale i w innych miastach, chcącą zniszczyć władze świecką stolicy *Apostolskiej*. Pierwsi dowodzcy spisku są już aresztowani. Rząd kazał umocnić

zamek *S. Anioła*, pomnożył w nim garnizon i opatrzył go w amunicyą wojenną i żywność, dodano także nowe fortyfikacye do obrony *Pałacu Quirinalnego*, w różnych częściach miasta rozstawiono armaty, i wojsko tak piechotę jako i jazde. Te ostrożności posłużyły dotychczas do utrzymania porządku publicznego.

Z *Udine* 9 *Sierpnia*.

Gen: *Clarke* odebrał wiadomość, że *Buonaparte* ma tu d. 12 lub 13 t. m. przybyć. Gdy właśnie tegoż czasu spodziewany jest z powrotem *Marg: de Gallo* wątpić nie można, że negocjacye rozpoczęte będą, i mimo powierzchowności przeciwnych, mamy nadzieje, że się pomyślnie ukończą. — Na granicach wszystko jest w jednakowym stanie. *Wojska Cesarzkie* od *Triestu* aż do *Roveredo* formują półkole nad kraiem *Weneckim*, lecz wcale do niego nie wkroczyły.

Z *Wenecji* 11 *Sierpnia*.

Francuzi obchodzili tu wczoraj uroczystość d. 10 Gen: *Baraguey d' Hilliers*, miał na placu *S. Marka* stosowną mowę do wojska. — Na jedney z ostatnich sesji *Municypalności* dekretoowano wygnanie z kraju i konfiskacyą dobr wielu bywszych *Patrycyuszów emigrantów*, którzy na czasznaczony do oyczyzny nie powrocili. — Dziś reprezentanci kilku parafii przyłączonych do naszego departamentu, mają być prezentowani *Municypalności* i przysięgę wierności wykonać.

Z *Mediolanu* 12 *Sierpnia*.

Od kilku dni są tu wydane różne rozkazy dla opatrzenia wojska w żywność. Powtorzono też zlecenie dalszego fortyfikowania *Peschiera* i *Porto Legnago*, te dwa miejsca mają być przyprowadzone do najmocniejszego stanu obrony, pracują także z największym pośpiechem nad twierdzami *Osopo* i *Palmanuova*. Pierw-

szy legion Cisalpinow jest w marszu do ostatniego miasta. Wojska Francuzkie które do *Como* pociągnęły, wczoraj miały rozpocząć drogę dla powrocenia w te strony. — Wielu officerow od Indzynierow wyższej rangi udało się w podróż, dla złączenia się z eskadrą Francuzką będącą w *Korfu*. — Adiutant Gen: *Buonaparte* puścił się dnia 7. w tę drogę z ważnemi bardzo według powszechnego mniemania zleceniami — Ob. *Perris* Sekretarz Gen: *Clarke* powrócił z *Wiednia* do *Udine*. — Marg: *de Gallo* był w tym mieście spodziewany z innymi pełnomocnikami dla rozpoczęcia negocjacyi. — W. Xze Toskanii i Xze Parmy uznali sformalnie Rzplitą Ligurką. — Przybył tu niedawno iak słyhać Kommiss: Krola Szwedzkiego mający mieszkać w charakterze Agenta przy Rzplitey Cisalpińskiej.

Z Turynu 8. Sierpnia.

Spokoyność zupełna przywrócona została w różnych stronach Piemontu, gdzie niedawno zamieszania były. Prętki ten powrot porządku dawnego przypisywać potrzeba roztroprnym środkom rządu i energii od wszystkich obywateli okazanej, gdyż ci ostatni wzięli się do bronii i dopomagali wojsku z odwagą godną największych pochwał. Czynności insurgentow nie mogły bydz iak przemijaające, gdyż słabą mnieyszość składali. Surowość przeciw nim użyta, zapobieży nowym ich przedsięwzięciom, tak w samym mieście *Chiari* więcey 40 rostrzelano, w *Montcallier* 18 skazano na śmierć. W *Novara* gdzie z wojskiem ośmielili się walczyć wielka część była w pień wycięta, a domy dowódcow na rabunek oddano. — Jednym z krokow rządu, który najbardziej lud oświecił, było odkrycie pochowanej żywności i innych przedmiotow pierwszej potrzeby, z czego się okazało, że te więcey były iak dostateczne.

Z Carlsruhe 13. Sierpnia.

Francuzi wiele osob iadących do *Landau* zatrzymali w drodze i powrócić im kazali. Zapewniają powszechnie, że republikanie nikogo przez *Ren* nie chcą puszczać. Kommandant Cesarzki wysłał kuryera do kommandanta w *Landau* dla dowiedzenia się o przyczynie takowego postępowania.

Z Frankfortu 15. Sierpnia.

Wszyscy powątpiewają ażeby przybyły do *Lille* Kommissarz Cesarzki był Xiążę *Waldeck*, gdyż obydwu Xiążęta tego domu będący w Niemczech w swym kraju znajdują się.

Elektor Koloński wkrótce tu jest spodziewany, słyhać że w naszym mieście zime całą chce zabawić.

Wielu mniema, że kuryer który niedawno z *Wiednia* przez *Munich* i *Augsburg* do *Paryża* przejeżdżał, wioził z sobą ostatnią decyzją Cesarzką względem warunkow pokoju, o które dotychczas obydwu mocarstwa zgodzić się nie mogły, tak że teraz wkrótce trzeba się spodziewać wiadomości o ostatecznym pokoju, między Rzpltą Francuzką i Austryą.

Od brzegow Menu 18 Sierpnia.

Stosownie do listow od wyższego *Ren*, część armii Cesarzkiej to jest 17 batalionow skompletowanych, 12 kompanii piechoty i 44 szwadronow jazdy, mają stanąć obozem d. 1 Września między *Ludwigsburg* i rzeką *Necker*.

Od niższej Elby 22 Sierpnia.

Krol Szwedzki d. 18 z *Lipska* wyjechał. — Zamiarem jego było pod imieniem Hrabiego *de Haga* do *Berlina* udać się, a z tamąd przez *Stralsund* do Szwecyi powrócić (iako się dowiadujemy d. 19 w *Berlinie* stanął.)

Przez *Hamburg* 3ch Szwedzkich kuryerow w 2ch dniach przejeżdżało.

Lifty z *Madrytu* pod d. 28 a z *Ca-dix* 24 Lipca donoszą, że przy tym porcie wszystko było spokojnie. Angielska flotta nie rozpoczynała więcey nowych atakow, lecz w znaczney odległości w dawnym stanowisku znajdowała się. Uzbroieniem Hiszpańskiey flotylli, iako też i wielkiey flotty pod Admiralem *Maxaredo* ciągle się zatrudniano, — wielu utrzymywało, że ta ostatnia wkrótce miała wyjść pod żagle.

Z *Saxonii* 28 Sierpnia.

Krol Szwedzki d. 12 do *Erfurt* przybył i tam aż do d. 15 zabawił. Jeszcze d. 13 przyjechała tam Xiężniczka *de Baden* z dwoma swemi corkami. D. 14 Xięż *de Saxe Weimar* do *Erfurt* przybywszy, ogłosił w wieczor, że Hrabia *Eckeblad* (Krol Szwedzki) Xiężniczkę Fryderykę Baadeńską za małżonkę sobie obrał. Xiężna *de Saxe Weimar* d. 15 do *Erfurt* u-

dała się, z kąd nazajutrz Xiężna *Baadeńska* z corkami do *Weimar* chciała pojechać. — Hrabia *Eckeblad* dla tego odmówił Xiężciu *de Saxe Weimar* odwiedzić go w jego stolicy, iż w swoiey podróży żadnego z krewnych nie odwiedzał. — Zapewniają, że przyszła Krolowa Szwedzka w Październiku do *Sztokolmu* się uda, gdzie iey mąż przez *Berlin* i *Stralsund* powrócić zamysłał.

Od granic *Szwajcaryi* 25 Sierpnia

Dyrektoryat Rzpłtey Cisalpińskiej pisał do Ligi Szwajcarow z zapewnieniem nayszczerzszey przyjaźni, okazaniem chęci wniścia znią w związku mogące być równo dla obydwóch Mocarstw pożyteczne. — Lifty z *Lugano* donoszą, że Gen: *Bonaparte* przybył już do *Udins*, gdzie *Margr: de Gallo* co moment był spodziewany. Z tego wnosić wypada, że podpisanie ostatecznego pokoju wkrótce nastąpi.

Die 38. Ziehung der Königl. Preussisch: Süd-Preussische Dritten Zächlen Lotterie. Zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungsschulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl. General Lotterie Administrations Commissarien Donnerstag den 31ten August 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

59. 45. 83. 80. 1.

Die 40 Ziehung ist Montag d. 11 September 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einsätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Sonnabend den 9. September morgens, in Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aberi bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 39. Ziehung bleibt auf den 21. Septem.

In den Königl. Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl. Berliner Classen Lotterie zu haben.

Gdy niektóre próżne pomieszkania w domu dawniey Kadeckim na d. 6. Września przed południem o godzinie 10. od niżej podpisanych vigore Commissionis, więcey dającemu w komornie od S. Michała wypuszczone być mają, więc o tym donosi się publiczności z dodatkiem, że murgrabia tameczny Krantz takowe od S. Michała mające być naięte mieszkania przed terminem chcącym je naiąć okaże, w Warsz. d. 29. Sierp. 1797. Jacobi, Dietrich, de Reiswitz.

Obwieszczenie.

Gdy z nienkontentowaniem dostrzeżonym zostało, iż żydzi z Produktami kraiowemi i z towarami Wisłą przybywający, takowe nieregularnie na składzie w Magazynie Miejskim na Stanisławowie będącym, a do takowych Produktow przeznaczonym na dalszą sprzedaż przeku-

38. Ciągnięcie Krola J. Pruskiego Trzeciocy Loteryi Liczbowey. Na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkol, tudzież na wsparcie Szpitalow urzadzone, dzialo się w Warszawie w przytomności Kommissarow Generalney Administracyi Loteryi Krolewskiej we Czwartek d. 31. Sierpnia 1797. rano o godzinie 9. — Wyciągnięone Numera są:

59. 45. 83. 80. 1.

39. Ciągnięcie będzie w Poniedziałek 11. Września 1797. rano o godzinie 9tey. — Stawki u wszystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Soboty d. 9. Września rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnięciem przyjętemi będą.

40 Ciągnięcie będzie d. 21. Września.

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Losow na Krolewską Berlińską Loteryą Klasową.

niom lokują, to zaś z przyczyny uszkodzenia Warszawskiej Kameralnej kassy daley dozwolonym być nie powinno, przeto zaleca się niniejszym obwieszczeniem wszystkim handlującym Zydow, ażeby na dal wspomnionego magazynu nie omiiali, ponieważ urzędy Celne zalecenie odebrały pilnie na to dać bacność i każdego z iego towarami do wspomnionego odesłać magazynu. w Warszawie dnia 12. Sierpnia 1797. — J. K. Mei Prus Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera Warłzawska.

Publicandum.

Es soll Donnetstags als den 7. September vormittags um 11. uhr in dem hiesigen Kammer Collegien hause die Lieferung von ein Tausend Neun Hundert un Acht Winpel Hafer.

Acht Tausend Sieben Hundert Sechs und Neunzig Centner heu, und zwey tausend und sechszehn sehoh strok, fur die in Warschau stehende Cavallerie vom 1. October 1797. bis ultimo Septber 1798. unter dem Vortitz das Kammer Praesidii, und dem Deputato den Königlichen Kammer Krieges und Domainen Rath Jacobi an den mindest fordernden öffentlich unter denen ihnen bey der Licitation selbst bekannt zu machenden Bedingungen, verdingen werden jedoch kann keiner zu geboth zugelassen werden der nicht im stande ist, gleich eine annehmliche sichere caution von sechs tausend thaler zu mahen.

Lieferungs lustige haben sich daher im besagten termin einzufinden, ihr geboth abzugeben, und zu gewar igen, dass dem mindestfordernden der Zuschlag ertheilet werden wird. Warschau den 22 August 1797. Koenigliche Süd: Preus: Krieges und Domainen Cammer.

Obwieszczenie.

We Czwartek dnia 7. Septembra R. b. przed południem o godzinie 11. ma być w Pałacu Kollegium Kameralnego, na liwerunek ty-siąca dziewięciuset i ośmiu Winpłow Owsa.

Ośmiu tysięcy siedmiuset dziewięćdziesięciu i sześciu cetnarow siana, i dwóch ty-sięcy szesnastu kop słomy, dla tey w War-szawie stojącey Kawaleryi od 1. Octobra 1797 do ostatniego Septembra 1798 pod Prezyden-cyą Kameralnego Praesidium Deputatem Kro-lewskiej Kamery woyskowym i Ekonomi-cznym Konsyliarzem Jacobi, z najmniey ża-dającym pod warunkami przy Licytacyi oka-zać się mającemi, ugoda zrobiona, iednako-woż żaden do oferty przypuszczonym być nie może, któryby nie był w stanie na tychmiast pewną kaucyą od sześciu Tysięcy talarow uczynić i złożyć.

Żadający zatym takiego Liwerunku, ma-ią się na terminie znajdować, swoią cenę podać i oczekiwać, iż z najmniey żadającym ugoda ostatnia zrobiona zostanie. w Warsza-wie d. 22. Aug: 1797. J. K. Mości Prus Połu-dniowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

Citatio Edictalis.

Fryderyk Wilhelm z Bożey łaski Krol Pruski etc: etc: Wam Anieli z Bogdańskich Krahnasowey, Exaktora Krahnasa Małżonce czyniemy wiadomo, iż Mąż wasz Gottfried Krahnas Ex-aktor w Stawiszynie, dla złośliwego opuszczenia iego i oddalenia się rozvodu żąda, i o zapozwa-nie was edyktalnie upraszał. Przychyliwszy się więc do żądania iego, ninieyszą Cytacyą pu-blicznie w miejscu przyzwoitym odbywania Sądow w Piotrkowie, Poznaniu, i Warłzawie przy-bitą zapozywamy was, abyscie się w przeciagu zch miesięcy naterminie dnia 29 Listopada 1797 przed wyznaczonym Deputatem Auscul: Künzel, ktoremu instrukcyja zlecona sprawy, osobiście, lub też przez ktoregokolwiek z tuteyfzych adwokatow, iako to Kryminal Rata Skrzetwę, Grynim, Afystentz Rata Lukasa, Justiz-Kommissarza Mondro, Stok. Rozdeuterz nadgłosili, i temuż na okolicznosci sprawy i podane przyczyny przez Męża dostatecznie odpowiedzieli, i co tylko do rozpoznania sprawy wypadać będzie, o wszystkim uwiadomili. W przypadku zaś uchybienia, i zadosyć nieuczynienia ninieyszym rozkazom, iż Rozwod zaocznie nastąpi, i przyczyny przez męża podane, za słuszne uznane będą, oczekiwać macie. Ta iest nasza wola; przy wycisnieniu większey naszej pieczęci, i zwyczajnych podpisach. Dan w Piotrkowie dnia 23. Czerwca 1797. Krolewska Pol: Pruss Regencya. v. Meulen.

Edictal Citation.

Von feiten der hiesigen Königl: Südprens: Regierung werden ad instantiam der Testaments Executores des weyland Königl: Pohl. General Post Commissarii Johann Gottfried Zimmermann welcher in seiner lezwilligen Disposition vom 12 May 1795 die Christina Ludovica Schumann werwitwet gewesene Malsch gebohrne Kühn zur Universal Erbin seines ganzen Na hlases ein-gesetzt, sie jedoch verpflichtet hat, den vierten Theil davon seinen unbekanten Anverwanten in sofern folche zu dieser Quarta nach den hiesigen Gesetzen berechtigt sind, zu überantworten, alle und jede unbekante Anverwantte des Erblassers, die das gedachte Recht zur ausgeworfe-nen Legitima haben, dergestalt öffentlich vorgeladen dafs sie sich in der Zeit von 9 Monathen vom ersten Junii an, gerechnet, und zwar in termino, welcher sub praedictio anstehet den 1.

Märtz 1798. vormittags um 9 Uhr, vor dem hierzudeputirten Regierungs Assessor Jonas in dem hiesigen Landes Collegien Hause gestellen, ihre Verwandtschaft mit dem Erblasfer und ihre Gerechsamkeit als Noth-Erben auf den 4ten Theil nach hiesigen Gesetzen durch gehörige Beweismittel darthun, und hierauf die Ausantwortung des ihnen legiten 4ten Theils der Erbschaft, bey dem Ausbleiben aber zu gewärtigen; das auf ihre nachherige Angaben weiter nicht reflectirt, sondern sie damit abgewiesen, von der Theilnahme der Erbschaft zum 4ten Theile präcludirt und derselbe nach Maassgabe des testaments der Johanna Dorothea verhelichten Nahke überlassen werden wird. Uebrigens werden ihnen die Justiz Commissarien Rincke, von Winterfeld, Lutterkorth und Drewf zu assistenten vorgeschlagen, an welchen einen von denselben sie sich zu wenden und ihn mit den gehörigen Beweismitteln zu ihrer diesfälligen Legitimation zu versehen haben. Gegeben Warchau den 30. April 1797. Königl. Süd-Preuß. Regierung.

Publicandum.

Mierny pistolet stary zaidzewiał z zamkiem troche nadpsutym, ktoren przy Brańczyku za Wyżkewem ma być znaleziony, iako podeyrzany przytrzymanym i u podpisaney Dyrekcyi Policji złożonym został.— Dla odebrania ktorego właściciela jego w przeciągu 4. Niedziel zgłosić i legitymować się ma; gdy inaczej po upłynieniu tego czasu, podług dyspozycyi Prawa z nim się postąpi.— Datt w War: d. 26. Sierp: 1797. J. K. Meir Prus: Direkcyja Policji.

Schimmelfennig.

Obwieszczenie.

Ponieważ przez rezolucyą Głowney Kommissyi Krolewskiej Prus Nowowschodnich Regencyi, pod datą w Białymstoku dnia 11. Julij r. b. wydaną; sprzedaż majątku w towarach lukiennych, kamlotach, płotnach, płocienkach, kuchaiach, nożach, tudzież dwóch zegarkach, Lustrach, cynie, miedzi, faiansie, zelastwie naczynionym, xiążkach żydowskich, szaffach poscieli, łózkach, i innych efektach zawierającego się, starozakonnego Moyżesza Zacharyasza kupca i obywatela Tykocińskiego własnego, pod publiczny arezt, na satysfakcyą kredytorow jego wziętego, niżej podpisaney kancelaryi przez publiczną Aukcyą więcej dającymu iest zlecona, ztym też Kancellarya uwiadamia Publiczność, iż takowa licytacya na dniu 28. miesiąca Września Roku. bieżącego 1797. o godzinie 9. przed południem w mieście Tykocinie odbywać się będzie, ktoby więc sobie życzył iakowego efektu nabyć, ma się na rzeczonym terminie i miejscu, stawić. Dan w Tykocinie dnia 27. Sierpnia 1797. Roku. Kancellarya Krol: Jmć Prus: Ziemska Tykocińska—

Warschowski.

Ein gewisser Philippe Louis Dupert ist vor einiger Zeit in Landau mit hinterlassung eines ansehnlichen Vermögens verstorben. Da desfen Erben zur Zeit unbekannt sind, und man nichts weiter in Erfahrung bringen können, als das sich Verwandte dieses Dupert zu Warschau befinden sollen, so werden alle dieienigen welche hierüber einige sichere Auskunft geben Koennen, ganz ergebenst erfucht, solches dem Justiz Commissario v. Winterfeld (bey den Piaren in den Meth strasse) gütigst anzuzeigen.

Pewny Philippe Louis Dupert umarł niedawno w Landau, zostawiwszy po sobie znaczny majątek. Gdy sukcesorowie jego dotąd nie są wiadomi, i tylko tyle można było się dowiedzieć, że krewni tego niebożczyka Dupert mają się znajdować w Warszawie, więc uprasza się wszystkich, coby mogli dać jaką pewną o tym wiadomość, aby chcieli o tym donieść Justiz Commisarszowi von Winterfeld. (u Piarow na Miodowej Ulicy.)

D O N I E S I E N I A.

W przeszłym tygodniu zginął z stancyi pewnemu Jegomości Blankiet Wexlowy na czerw: zł: 69 z terminem do zapłacenia na dzień 15. Żbra 1796. na papierze złotego iednego pod stęplem Polskim napisany, z podpisami Jana i Jacka Jasińskich, Blankiet ten iuz iest właścicielowi opłacony, ztym gdyby ktokolwiek tenże chciał sprzedawać lub negocyować, iż żadnego waluoru nie ma donosi się Publiczności.— Blankiet ten iest w języku Polskim pisany.

Koczek Wiedeński parokonnny szafirowo lakierowany mało używany ze wzystkiemi wygodnemi rekwizytami iest do przedania za pomierną cenę w Pałacu Bielińskich na Końskim Targu Nro 1066. u Frydrycha Lehmann.

Dziś rano umarło iedynie nasze dziecko Joanna, Eleonora Nina Ludwika w wieku iednym Roku i blisko trzy miesięcy; tę dla nas tak żatobną stratę, oznaymujemy wzystkim naszym wspol-krewnym, przyjaciolom i znaiomym. Przeświadczeni, iż żal nasz dzielić z nami będą upraszamy ich, aby fere naszych kondolencyami swemi bardziey nie zasmucali.— Z Rawicza w Prus Polud; d. 13. Augst: 1797. Landrath Baron de Grothufs. Ludwika Barauowa de Grothufs urodzona Palserat de Chevigny.